

§ 1 Avsägelse

Tredje vice talmannen meddelade att *Christina Høj Larsen* (V) avsgat sig uppdraget som suppleant i socialförsäkringsutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

§ 2 Anmälan om ersättare

Tredje vice talmannen anmälde att *Marie Granlund* (S) skulle tjänstgöra som ersättare för *Hillevi Larsson* (S) under tiden för hennes ledighet den 20 oktober–30 november.

§ 3 Anmälan om kompletteringsval

Tredje vice talmannen meddelade att Socialdemokraternas partigrupp anmält *Marie Granlund* som suppleant i skatteutskottet under *Hillevi Larsson*s ledighet.

Tredje vice talmannen förklarade vald *under tiden den 22 oktober–30 november* till

suppleant i skatteutskottet
Marie Granlund (S)

§ 4 Anmälan om faktapromemorior

Tredje vice talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen hade kommit in och överlämnats till utskott:

2021/22:FPM5 Den europeiska myndigheten för beredskap och insatser vid hälsokriser, Hera *COM(2021) 577*, *COM(2021) 576* till socialutskottet

2021/22:FPM6 Det nya europeiska Bauhaus *COM(2021) 573* till civilutskottet

§ 5 Anmälan om granskningsrapport

Tredje vice talmannen anmälde att följande granskningsrapport hade kommit in från Riksrevisionen och överlämnats till justitieutskottet:
RiR 2021:27 Ersättning till rättsliga biträden i brottmål – allvarliga brister i uppföljning och kontroll

Svar på interpellationer

§ 6 Svar på interpellationerna 2020/21:903 och 904 om det svenska skattetrycket

Anf. 1 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jan Ericson har frågat mig om jag avser att sänka eller höja det totala skattetrycket för hushållen. Jan Ericson har även frågat vad jag gör för att säkra att svenska skattebetalare får valuta för sina skattepengar och vad jag planerar att göra för att säkra detta bättre.

Utgångspunkten bör vara att vi i Sverige tar ut så mycket skatt som krävs för att möta de samhällsproblem som finns. Skattekvoten eller den offentliga sektorns storlek kan inte i sig förklara hur väl en ekonomi fungerar. Skatternas påverkan på sysselsättning och ekonomin kan bara förstås utifrån hur skatter tas ut och hur skatteintäkter används.

Det finns såklart ett direkt samband mellan hur mycket vi gemensamt betalar i skatt och vilken kvalitet vi kan ha i skolan, sjukvården, äldreomsorgen och rättsväsendet.

Utgångspunkten är dessutom att skatt ska tas ut med så små effektivitetsförluster som möjligt och på ett rättssäkert sätt. Vidare ska skattesystemet bidra till att fel och fusk minskar.

Jag kan även konstatera att under min tid som finansminister har den totala skattekvoten varit i stort sett oförändrad. I syfte att utveckla välfärdens verksamheter och minska behovet av skattehöjningar i kommunsektorn har regeringen under mandatperioden höjt det generella statsbidraget.

I frågan om vad jag gör för att säkra att skattebetalarna får valuta för sina skattepengar vill jag nämna följande.

För det första arbetar regeringen ständigt med att säkerställa att skattepengarna används på ett effektivt sätt. De budgetpolitiska målen som riksdagen har beslutat och den ordinarie budgetprocessen förutsätter arbete med prioriteringar och en kontinuerlig översyn av var skattemedlen gör mest nytta.

För det andra granskar Riksrevisionen vad statens pengar går till och hur effektivt de används. Genom de skrivelser som regeringen lämnar till riksdagen som svar på Riksrevisionens granskningar finns det en kontinuerlig diskussion om hur skattemedel ska användas effektivt.

För det tredje finns det ytterligare åtgärder för en effektiv användning av statens medel. Exempelvis har Ekonomistyrningsverket sedan något år tillbaka fått extra resurser för att kunna genomföra regeringsuppdrag och lämna förslag till effektiviseringar i staten.

För det fjärde vill jag nämna de ytterligare krafttag som regeringen gör för att minska felaktiga utbetalningar och bekämpa brottslighet riktad mot välfärdssystemen.

Angreppen på välfärdssystemen har med tiden blivit mer systematiska och avancerade. Detta innebär att det är svårare att upptäcka, utreda och åtgärda upplägg som omfattar flera personer och där mer än en myndighet kan vara berörd. Särskilt allvarliga är systematiska och organiserade brottsupplägg.

Regeringen avser därför att inrätta en ny myndighet som kommer att få i uppdrag att motverka fusk och felaktiga utbetalningar genom systemövergripande analyser av utbetalningar från välfärdssystemen. Myndigheten kommer också att få i uppgift att betala ut ersättningar som beslutas av välfärdsmyndigheter, till exempel Försäkringskassan – detta för att skattepengar inte ska hamna i händerna på fifflare och kriminella.

Anf. 2 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Denna debatt avser två olika interpellationer som jag har ställt till finansministern, som nu har ansvarat för Sveriges skattepolitik i snart åtta år.

Regeringen framhåller gärna sina blygsamma skattesänkningar i årets budgetförslag, som enligt regeringen som mest kommer att ge 110 kronor per månad för en löntagare, och påpekar att dessa pengar kan användas för att köpa take away-kaffe eller gå till frisören. För den löntagare där 110 kronor per månad i skattesänkning är betydelsefull är nog knappast take away-kaffe den första prioriteringen. När sedan stigande elkostnader och höjd bensinskatt slår till äts de 110 kronorna snabbt upp och förvandlas till ett minus.

Faktum är att det totala skattetrycket för många hushåll har ökat de senaste åren. Den gröna skatteväxlingen har blivit en grön skattehöjning.

Sverige har i dag världens nästan högsta skattetryck. Min fråga var om finansministern anser att det totala skattetrycket bör sänkas eller höjas. Hon svarar att skattetrycket varit i stort sett oförändrat under hennes tid som finansminister. Det är inget svar på min fråga, så jag upprepar den: Anser finansministern att skattetrycket kommande mandatperiod bör höjas, sänkas eller vara oförändrat? Det är en enkel och tydlig fråga.

Min andra fråga gällde om svenska skattebetalare verkligen får valuta för sina skattepengar. Sverige har alltså ett mycket högt skattetryck internationellt sett, men många anser att vår välfärd, vårt rättssystem och våra trygghetssystem inte håller rimlig nivå i relation till den höga skatt vi betalar. Det är i längden oerhört farligt för skattemoralen.

Jag tror inte många imponeras av finansministerns svar att regeringen ständigt arbetar med frågan. Om man ska ge skattebetalarna valuta för deras skattepengar krävs klokare prioriteringar.

Fru talman! Före valet 2014 utlovade Stefan Löfven att Sverige skulle ha EU:s lägsta arbetslöshet år 2020. Nu vet vi hur det gick. I dag har bara tre EU-länder högre arbetslöshet än Sverige. Vi ligger nu på plats 24 av 27 länder. Vi har dessutom högre arbetslöshet än genomsnittet i EU, vilket aldrig tidigare hänt sedan vi gick med i EU 1995. Vi har nu också tappat positionen som det EU-land som har högst sysselsättningsgrad.

Faktum är att allt har gått åt fel håll på svensk arbetsmarknad sedan 2014, både under stark högkonjunktur och under pandemin. Hela 675 000 människor i arbetsför ålder kan i dag inte försörja sig själva på eget arbete, och långtidsarbetslösheten är rekordhög.

Ett annat allvarligt samhällsproblem är den grova kriminaliteten, som nu hotar vanliga medborgare som samtidigt känner ökad oro för att drabbas av inbrott, stölder, våldtäkter och andra våldsbrott. Så sent som i går konstaterades i *Rapport* att dödsskjutningar har blivit vardag och att 170 personer skjutits ihjäl i Sverige sedan 2018.

I ett läge där vi har den nästan högsta arbetslösheten i EU och en rekordhög långtidsarbetslöshet och där den organiserade kriminaliteten är ett växande samhällsproblem väljer regeringen att prioritera nya ledighetsreformer framför att satsa på centrala delar av vår välfärd och trygghet. Detta är inte att ge skattebetalarna valuta för skattepengarna.

Nu inför regeringen dessutom ett riktat stöd till ekonomiskt missköta kommuner. Kommuner som misskött sin ekonomi och höjt kommunalskatten för att ibland lägga pengar på onödiga saker ska kunna få extra bidrag medan kommuner som rättat mun efter matsäcken inte får något stöd. Kommuner som har lånat upp enorma summor till driften ska få stöd medan kommuner som haft koll på ekonomin ska missgynnas. Detta är inte heller att prioritera hur skattepengar ska användas.

Min andra fråga till finansministern är därför: Anser hon verkligen att nya ledighetsreformer och stöd till ekonomiskt missköta kommuner är viktigare än att satsa på rättsväsen, polis, sänkt skatt för vanliga löntagare och pensionärer och en effektivare politik för att få fler att bli självförsörjande?

Anf. 3 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jan Ericson säger att allt har gått åt fel håll på svensk arbetsmarknad under denna regering. Så talar en företrädare för ett parti som uppenbarligen inte bryr sig om huruvida människor arbetar eller inte. Sanningen är ju att under denna regering skapades det före krisen 350 000 fler jobb, och mitt under den djupaste ekonomiska krisen sedan andra världskriget arbetade en högre andel av den vuxna befolkningen än när Moderaterna lämnade över regeringsmakten till Stefan Löfven. Större antal, högre andel.

Jag delar därför inte Jan Ericsons uppfattning. Jag tycker att det är bra att människor arbetar.

Därutöver har vi under de senaste åren sett hur fler människor har sökt sig ut på arbetsmarknaden, bland annat på grund av de reformer som regeringen infört. Bland annat avskaffade vi vårdnadsbidraget, som gjorde att utrikes födda kvinnor stannade kvar hemma i stället för att söka jobb. Då syns man inte i arbetslöshetsstatistiken. Det var Moderaternas svar på att få ned arbetslösheten. Det tycker jag var ett dåligt svar.

Vi har också gjort om föräldraförsäkringen så att fler utrikes födda kvinnor snabbare kommer ut på arbetsmarknaden. Då syns man i arbetslöshetsstatistiken. Det gör man inte om man som nyanländ kvinna i stället går som föräldraledig år efter år. Det tycker jag är ett dåligt sätt att få ned arbetslösheten.

Med detta sagt ska naturligtvis alla som söker sig ut på arbetsmarknaden komma i arbete och få möjlighet att få in en fot på arbetsmarknaden. Där har regeringen en lång rad förslag i budgeten som bygger vidare på bland annat de stora utbildningssatsningar som vi har gjort.

Är det att få valuta för skattepengarna att en undersköterska som har slitit hårt i äldreomsorgen, inte minst nu under coronan, en polis som jobbar stenhårt, sjukvårdspersonal eller butikspersonal har möjlighet att vara lediga genom en familjevecka i stället för att behöva ta ut en av semesterdagarna från sin fem veckor långa semester när förskolan har stängt för planeringsdagar? Är detta att få valuta för skattepengarna eller inte? Jag tror att många småbarnsföräldrar tycker att det är en typisk sådan sak som är valuta för skattepengarna, precis som den föräldraledighet vi har, som gör det enklare för barnfamiljer att arbeta och samtidigt ha familj.

Alla de reformer som vi socialdemokrater har föreslagit och infört just för att underlätta för barnfamiljer att kombinera yrkeslivet med familjelivet har Moderaterna varit emot. Det är klart att ni är emot detta också, Jan Ericson, men ni kommer att acceptera det sedan när det väl är genomfört. Det är en historia som vi känner till.

Om jag tycker att vi ska höja, sänka eller ha kvar samma skattenivå är en fråga som jag inte tycker är rätt formulerad, utan frågan är hur vi ska säkerställa att vi får tillräckligt med resurser för att kunna lösa de samhällsproblem vi har och som måste lösas gemensamt.

Hur mycket skatt man tar ut handlar såklart också om hur det går med sysselsättningsutvecklingen, för när fler människor kommer i arbete, på det sätt som de har gjort med regeringens politik, kommer det in skatteintäkter som gör att man kan lösa samhällsproblemen. Då kan man satsa men ändå ha kvar samma skattenivåer som man har för tillfället.

Anf. 4 JAN ERICSON (M):

Fru talman! Det är det gamla vanliga svaret från finansministern och regeringen när man diskuterar att Sverige har lyckats sämst med sysselsättningen av alla länder i hela EU. Det finns tydlig statistik på det. Att fler människor kommer i arbete när befolkningen ökar så dramatiskt som den har gjort de senaste fem sex åren är ganska naturligt, men det är fortfarande så att vi har den sämsta arbetslöshetsutvecklingen av alla länder i EU.

Om höga skatter var en garanti för bra välfärd och ett tryggt samhälle hade Sverige knappast haft några problem. Finansministern tycker att frågan om vad skattetrycket ska vara är felställd och att det viktiga i stället är hur vi ska säkerställa att vi tryggar välfärden och så vidare. Då är mitt och Moderaternas svar att vi ska prioritera hur vi ska använda våra skattepengar. Med rätt prioriteringar kan man både trygga samhällets viktiga behov och sänka skatten – samtidigt. Vi moderater har bevisat tidigare att det fungerar.

Vi moderater sparar exempelvis ett betydande antal miljarder på ett extremt högt bistånd som är större än hela den svenska budgeten för polisen, ett bistånd som nu är så stort att man har tappat kontrollen över hur pengarna används och där svenska skattebetalare i dag betalar mest i världen i bistånd per person samtidigt som vi inte har ordning på vårt eget land. Faktum är att svenska medborgare också betalar mest per person till EU och mest per person till FN, och nu ska vi även betala mest i världen i klimatbistånd. Men, fru talman, vi behöver faktiskt en del av dessa pengar i vårt eget land om vi ska få ordning på Sverige.

Socialdemokraterna har däremot bara en lösning på att få en ständigt växande budget att gå ihop, och den stavas skattehöjningar. Många skatter har redan höjts, och förslagen om nya samhällsskadliga skatter, som även

utgör ett hot mot vanliga människors privatekonomi, duggar tätt. Det pågår närmast ett skatteraseri inom Socialdemokraterna. Alla skatter ska upp. Det har hittills handlat om skattehöjningar på arbete, företagande, sparande, bostadsägande, transporter och energi, men vi har också sett att man i praktiken har genomfört samhällsskadliga skatter på elektronik, kläder, flygresor, kemikalier, avfallsförbränning, plastpåsar och en massa andra saker.

Vi vet inte i dag vilka skatter som kommer att höjas eller införas med en fortsatt socialdemokratisk regering. Det enda vi vet är att skattetrycket kommer att öka alldeles oavsett vad finansministern står här och säger i dag. Man får ibland en känsla av att finansministern och hennes parti anser att staten egentligen äger alla pengar som människor arbetar ihop och att man i sin godhet eventuellt kan låta människor behålla lite när staten har tagit sitt. 110 kronor extra i skattesänkning nästa år är vad regeringen bjuder på, samtidigt som man höjer en massa andra skatter, men utgångspunkten är att det nog egentligen är statens pengar. Jag tycker att det är en ganska respektlös grundsyn på hur mycket av sina inkomster som hårt arbetande människor ska få behålla.

Vi vet också att finansministerns vilja att sänka skatter är minst sagt begränsad. I en intervju i Expressen förra året uttalade finansministern en ganska häpnadsväckande syn på skattesänkningar. Hon sa att hon inte vill höra några tönterier som handlar om sänkt skatt på jobb och företagande.

Jag vill i denna omgång fråga finansministern om hon anser att de skattesänkningar som regeringen har genomfört, exempelvis avskaffad värnskatt eller 110 kronor som mest till en löntagare nästa år, också är att betrakta som tönterier och om hon anser att det är tönterier att en sjuksköterska eller polis som arbetat natt får behålla lite mer av sin ob-ersättning efter skatt.

Anf. 5 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Om man har ont om argument får man glida på fakta eller välja att täppa till öronen när finansministern talar. Det tycks vara Jan Ericsons taktik. Han säger att det inte är konstigt att det är fler som jobbar nu än 2014 eftersom Sveriges befolkning har vuxit. Det är alldeles korrekt, men nu var det inte det jag sa. Jag sa att andelen har ökat. Mitt under krisen var andelen högre än den var när Moderaterna satt i regeringsställning.

Jan Ericson säger att vi höjer alla skatter och att vi bara höjer och höjer, men jag sa ju att skattekvoten har varit i princip oförändrad under mina år som finansminister. Varför säger Jan Ericson så ändå? Vad är poängen med det, Jan Ericson? Har Moderaterna inga bättre argument? Har man inga argument som grundar sig på fakta?

Jag ska naturligtvis läsa den artikel från Expressen som Jan Ericson hänvisar till. Jag är säker på att citatet är taget ur sitt sammanhang. Det måste ha funnits en fråga där. Det är möjligt att det handlar om hur man ska finansiera välfärden eller öka jämlikheten. Jag skulle tro att frågan gällde antingen hur man ska öka jämlikheten eller hur man ska finansiera välfärden och att jag i de sammanhangen inte ville höra talas om skattesänkningar som svaret på just den frågan.

Fru talman! Finansministern och Socialdemokraterna har samma mantra hela tiden. De låtsas inte om att problemen på arbetsmarknaden finns. De låtsas helt enkelt att det har blivit bättre, när alla vet att det har blivit sämre, när alla vet att Sverige har halkat ned till 24:e plats bland EU:s 27 länder, samtidigt som statsministern lovade att vi skulle vara etta 2020. Då försöker finansministern relativisera detta och säga att det minsann är fler som jobbar än vad det var 2006. Ja, det är det, men frågan handlar inte om det utan om att vi har lyckats mycket sämre än alla andra.

När det gäller skatterna är det ganska många hushåll som har upplevt att skatterna har blivit högre. Att finansministern säger att det totala samlade skattetrycket inte har blivit högre må vara hänt, men för många enskilda hushåll är det en helt annan bild. Det är den jag pratar om.

Att de som till exempel har sluppit värnskatten har fått en lägre skatt stämmer, och de har säkert fått ett lägre skattetryck. Men för väldigt många med normala inkomster och medelinkomster har det blivit högre skatter.

Fru talman! Jag har i ett antal interpellationsdebatter med finansministern genom åren pratat om både skatter och andra frågor. Detta lär sannolikt bli den sista innan finansministern byter arbetsuppgifter. Jag vill därför passa på att avkräva finansministern svar på en mycket konkret fråga om vilka skatter som hon vill höja. Frågan är högst relevant, eftersom Magdalena Andersson med all sannolikhet är Socialdemokraternas blivande partiledare. Då är frågan: Tänker hon och hennes parti höja skatten på arbete, sparande, fastigheter och energi? Det är fyra konkreta frågor som svenska folket vill ha svar på. Den som röstar på Socialdemokraterna i nästa val köper annars sannolikt grisen i säcken.

Tänk om finansministern kunde överraska i sitt slutanförande och i dag för första gången ge lite svar i stället för att fäktas med obalanserade rallarsvingar mot sina motdebattörer som hon brukar göra i sina slutanföranden när ingen annan har talartid kvar. Nu är det upp till bevis för finansministern. Jag vill samtidigt tacka för debatten.

Fru talman! Det är tråkigt om Jan Ericson tycker att jag är en alltför vass debattör. Men jag har uppskattat våra debatter. Givet hur många interpellationer som Jan Ericson, som är en flitig riksdagsledamot, har ställt till mig skulle jag misstänka att även han något har uppskattat dessa debatter.

Hur olika skatter kommer att utvecklas framöver skulle jag gärna vilja att man diskuterade i en större och övergripande skatteöversyn. Det finns nämligen många hål, luckor och ologiskheter i vårt skattesystem. Jag vill därför gärna se en mer genomgripande skattereform där man tittar igenom detta så att skattesystemet blir rättvisare, tydligare, enklare att förstå och mer logiskt än vad det är i dag.

Men vi har hela tiden varit väldigt tydliga med, trots att Moderaterna är ute och hävdar att vi föreslår en höjning av fastighetsskatt, att något förslag om en höjning av fastighetsskatten för småhus inte är någonting som ligger på bordet. Där har vi varit oerhört tydliga. Men även när vi är tydliga är det moderater som lokalt är ute och hävdar att vi ändå vill höja fastighetsskatten. Det är bara att beklaga. Men det tyder väl på att det är precis som jag sa i mitt förra anförande, alltså att när Moderaterna har tunt med argument får de ta till denna typ av åtgärder i stället. Ibland handlar

det om att de tar till rena lögner – inte Jan Ericson, men andra riksdagsledamöter från Moderaterna – eller att de försöker se igenom fakta.

Med detta sagt kommer vi självklart att fortsätta att driva en politik för att de människor som nu söker sig ut på arbetsmarknaden, och som inte fanns i arbetskraften under Moderaternas tid, också kommer i arbete.

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 7 Svar på interpellation 2021/22:26 om Tullverkets kontroller av yrkesförare

Anf. 8 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Thomas Morell har frågat mig om jag avser att skyndsamt vidta åtgärder för att öka Tullverkets befogenheter samt om regeringen avser att ge Tullverket ökade resurser för att intensifiera kontrollen av yrkesförare som kommer in i landet.

Att köra påverkad av alkohol eller narkotika innebär att man utsätter andra människor för stora risker. Det kan inte tolereras, vare sig det sker i yrkestrafik eller i annan trafik. Det är därför viktigt att det finns regler som motverkar rattfylleri och att det finns goda möjligheter att upptäcka brottslighet på våra vägar.

Tjänstemän vid Tullverket har på samma sätt som en polisman befogenhet att gripa den som misstänks för grovt rattfylleri.

Tulltjänstemän kan utöver att gripa en misstänkt person också omhänderta fordonsnycklar och fordon, söka igenom fordonet och besluta om kroppsvisitation eller kroppsbesiktning. Tulltjänstemän kan även omhänderta körkort.

Vid misstanke om att en förare kör drogpåverkad kan en tulltjänsteman i dag också genomföra en ögonundersökning och tvinga personen att lämna ett blodprov.

Det finns även ett utredningsförslag om att införa sållningsprov för narkotika, det vill säga att det på samma sätt som för alkohol ska vara möjligt med provtagning även utan en brottsmisstanke. Förslaget bereds nu vidare inom Regeringskansliet.

Frågan om att tilldela Tullverket mer resurser hanteras inom ramen för den ordinarie budgetprocessen, och regeringen har i budgetpropositionen föreslagit en förstärkning av Tullverkets förvaltningsanslag med 70 miljoner kronor för 2022. Hur de anslagna medlen används är i första hand en fråga för Tullverket inom ramen för deras uppdrag. Jag kan även tillägga att Tullverket de senaste åren har fått kraftigt ökade anslag för att bland annat kunna växla upp i det brottsbekämpande arbetet. Tullverket genomför en stor mängd rattfyllerikontroller.

Antalet genomförda rattfyllerikontroller under de senaste åren ligger i snitt på mellan 50 000 och 60 000, dock med undantag för 2020 då det skedde en kraftig minskning som berodde på en minskad trafik under pandemin.

Anf. 9 THOMAS MORELL (SD):

Fru talman! Jag tackar finansministern för svaret.

Trafiksäkerhet är en oerhört viktig fråga, och det är någonting som jag har jobbat med under i stort sett hela mitt vuxna liv. Trafikolyckor med dödlig utgång kan drabba vem som helst av oss precis när som helst. Ingen av oss som befinner sig i denna kammare i dag vet ens om vi kommer hem i kväll. Vi vet inte heller om polisen kommer att stå på trappan och meddela att en nära anhörig har gått bort i en trafikolycka.

Under de tolv år som jag jobbade vid trafikpolisen tog vi i vår enhet tre drogpåverkade förare i tunga fordon. Nu säger Tullverket att de tar ungefär två förare i veckan nere i Skåne som är påverkade av narkotika. Det är i huvudsak utländska förare som kommer in i landet som har narkotika med sig för att kunna genomföra de tuffa körpass som de förväntas utföra. Vad det innebär för oss andra är lätt att räkna ut.

Om en lastbil framförs i 80 kilometer i timmen och kommer över på fel sida och kolliderar med en personbil sjunker hastigheten på lastbilen i kollisionssögonblicket från 80 kilometer i timmen till 73 kilometer i timmen. Vad som händer med dem som sitter i personbilen är lätt att räkna ut.

Jag vill påstå att vi har haft en tradition i Sverige som innebär att vi har en förarkår i Norden som har en väldigt hög standard när det gäller att vara nykter bakom ratten. Men vad vi nu ser är att vi får in människor som sitter i tunga fordon och som har en annan syn på detta. De använder narkotika för att kunna köra omänskligt mycket.

Denna situation har skapats på grund av att man inte har haft tillräckligt med kontroller på vägarna, och åklagarna har inte varit riktigt med i matchen. Det har inneburit att ärenden som gäller förare som har blivit stoppade och rapporterade för brott mot kör- och vilotider, manipulerade färdskrivare och flera förarkort har lagts ned eftersom man har ansett att straffet inte har stått i proportion till det brott som har begåtts. Detta har skapat situationen att det har blivit fritt fram att köra eftersom förarna riskerar så lite vid en kontroll. Och det krävs av de förare som ska köra in i Sverige att de i princip ska köra dygnet runt. För att klara det måste de använda sig av droger av olika slag. Detta är en kuslig utveckling.

Jag har i många år utbildat förare, och jag har själv varit aktiv bakom ratten. Man försöker ständigt bli bättre och minimera riskerna i trafiken. Speciellt om man är förare av ett tungt fordon är det än viktigare att man är nykter, utvilad och kör med omdöme. En förare som tar till exempel amfetamin lever inte upp till någonting av detta. Varje meter som dessa fordon rullar på vägen utsätter de andra för fara.

Under mina tolv år vid trafikpolisen utredde jag ungefär 300 dödsolyckor för att se om det var fordon, förare eller väg som var orsaken. Och jag har träffat anhöriga som har förlorat barn, föräldrar, syskon och så vidare i en trafikolycka och sett deras bottenlösa sorg.

Jag är djupt oroad över den utveckling som sker, och jag tycker att regeringen måste ta detta på större allvar och se till att få ut mer kontroller och skarpare verktyg på vägarna.

Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Thomas Morell lyfter en oerhört viktig fråga, nämligen hur det står till på våra vägar.

Prot. 2021/22:20

22 oktober

Svar på

interpellationer

Jag tycker att det är bra att vi har en nollvision vad gäller trafikdödlig-
het i Sverige och att det är någonting vi jobbar för – att det är en tydlig
målsättning och det som styr regeringens arbete med säkerheten på våra
vägar. Jag delar Thomas Morells tankar om att det är oerhört bekymmer-
samt om det är så att vi har en ökad andel drogpåverkade förare bakom
ratten på de tunga fordon som trafikerar våra vägar.

Thomas Morell säger att detta har uppstått på grund av att vi har för få
kontroller. Jag delar uppfattningen att det är oerhört viktigt att vi har
mycket kontroller, men jag tror nog att vi ska lyfta blicken och även ha en
större diskussion i samhället om varför svenska företag anlitar åkerifirmor
som har förare som kör drogpåverkade eller ställer krav på att förarna ska
manipulera färdskrivare så att de kan köra mer än man får – och därför tar
droger för att orka med det. Varför anlitar svenska företag sådana åkerier?
Den frågan behöver också diskuteras i samhället, för det är ett val företa-
gen gör. Jag förstår också att det handlar om en konkurrenssituation, men
branschen kanske skulle ta en diskussion samlat – inte bara åkeribranschen
utan även svenskt näringsliv som helhet. Så här ska vi nämligen inte ha det
på våra vägar.

Med det sagt är det viktigt att det finns verktyg och kontroller. Det ska
finnas många och noggranna kontroller samt verktyg för myndigheterna
när de påträffar förare som kör drogpåverkade eller onyktra. Där finns det
två utredningar som nu bereds i Regeringskansliet. Den ena handlar om att
man ska kunna göra en sällning på samma sätt som man i dag kan göra
med alkohol – i dag kan man slumpmässigt testa förare för alkoholfpåver-
kan, och man ska kunna göra slumpmässiga tester också för drogpåverkan.
Även en skärpt straffskala för rattfylleri och för att köra drogpåverkad har
tittats över.

Dessa förslag bereds alltså just nu i Regeringskansliet. Det är nämligen
viktigt att vi kan ha en hög säkerhet på våra svenska vägar.

Anf. 11 THOMAS MORELL (SD):

Fru talman! Tack för svaret, finansminister Magdalena Andersson!

Man kan ju räkna i pengar vad en trafikolycka kostar samhället. När
jag lämnade trafikpolisen räknade man med att en dödsolycka kostar sam-
hället ungefär 17 miljoner, och jag lämnade trafikpolisen 2007. Att den
siffran är betydligt högre i dag är ganska sannolikt. Men när det gäller att
människor dödas och skadas i trafikolyckor går det inte att räkna i pengar.
Ett förlorat människoliv går det inte att sätta en prislapp på; det är ju en
fullständig katastrof för familjen.

Vad som hände natten till den 24 augusti var att ett lastbils ekipage gick
av vägen på E4:an vid Gränna. Den var lastad med bland annat 26 ton
stålbalkar, och bruttovikten för ekipaget låg på ungefär 45 ton. Har finans-
ministern åkt E4:an förbi Gränna vet hon att det är nivåskillnad mellan
färdriktningarna. Den här bilen gick alltså av, ned mot mötande, för nedför
en slänt – det var en nivåskillnad där – och landade ute på vägbanan för
mötande. Om det hade kommit en personbil där är det lätt att räkna ut vad
resultatet hade blivit. Hela ekipaget landade nämligen på den motsatta kör-
banan.

Eftersom det är motorväg är det väl troligt att en personbil skulle ha
hållit 110 kilometer i timmen, och lastbilen höll sannolikt 80. Det visade
sig vara en utländsk förare som var drogpåverkad. Nu har domen fallit,

och det blev fängelse. Det tycker jag är jättebra, för det är där man ska sitta om man inte kan hålla sig borta från droger när man kör tunga fordon.

Bara ett litet tag efter detta gick en bil av vägen igen, på nästan exakt samma plats. Även denna gång var det en utländsk drogpåverkad förare. Om man lyssnar på vad Tullverket säger vet man att de tar ungefär två förare i veckan, och sedan har vi de här olyckorna på E4:an som kunde ha fått oerhörda konsekvenser om det hade blivit en träff med mötande fordon. Mörkertalet är alltså stort. Hur många är det där ute som sitter och kör påverkade?

Jag noterade i svaret från finansministern att det finns ett förslag som bereds vidare inom Regeringskansliet. Det är naturligtvis bra, men som vi har sagt i så många andra debatter: Varför tar det så sagolikt lång tid? Den här frågan har nämligen inte dykt upp så där poff, som en nyårsraket, utan detta har pågått under ganska lång tid. Det är många som har påtalat den utveckling vi har sett på vägen. Det har alltså funnits god tid att göra någonting fram till nu, och man borde ha kommit längre än att man bereder en utredning. Det måste jag faktiskt säga.

Jag hoppas innerligt att finansministern nu försöker skynda på detta så att vi får ut verktyg och mer resurser. Det handlar om att åtminstone stoppa dem vid gränsen så att de inte kommer in. De är ju så fräcka att de till och med har narkotikan upplagd på bordet inne i hytten så att de kan ta en dos då och då för att orka köra. De skäms inte ens för att det ligger narkotika i hytten! Det hade ju varit en sak om de stoppade undan den så att den inte ska synas, men den ligger helt öppet. Det finns bilder från Tullverket där man ser hur de har lagt upp linor för att det ska gå snabbt och enkelt att stärka sig för att fortsätta köra.

Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Thomas Morell frågar varför vi inte har gjort någonting. Det är ju inte så att regeringen inte har gjort någonting, utan vi har arbetat aktivt på en lång rad olika områden för att öka säkerheten på våra vägar – så också när det handlar om den tunga trafiken och det faktum att man ska vara pigg, nykter och inte drogpåverkad när man kör tung trafik i Sverige.

Det har tillförts ökade resurser till Tullverket under de senaste åren; sedan vi klev in i regeringsställning har vi gång på gång ökat Tullverkets resurser för att de ska kunna vara mer aktiva. Jag tycker också att det är bra att Tullverket gör många kontroller. Vi har även ökat möjligheten att göra slumpmässiga utandningsprov, och vi tittar nu på hur detta ska göras när det gäller droger.

Därutöver har vi stärkt Tullverkets befogenheter på det brottsbekämpande området på en lång rad sätt. Så sent som i augusti i år fick Tullverket rätt att, när de vidtar åtgärder i samband med rattfylleri eller drograttfylleri, inleda förundersökning om innehav och bruk av narkotika och andra hälsofarliga varor.

Vi har alltså tagit en lång rad steg, och jag vill väldigt gärna få möjlighet att fortsätta arbetet för att öka säkerheten på våra vägar. Men ska detta vara möjligt är det också viktigt att det blir en diskussion i det svenska näringslivet om vilka åkare det är man anlitar och vilka arbetsvillkor de åkarna har. Här måste också företagen i Sverige ta ett ansvar. Vi ska såklart göra allt vi kan från regeringens sida för att det ska finnas noggranna kontroller, men näringslivet måste också ta ett ansvar för vilka som anställs.

Prot. 2021/22:20
22 oktober

Svar på
interpellationer

Anf. 13 THOMAS MORELL (SD):

Fru talman! Tack för svaret, finansminister Magdalena Andersson!

När det gäller näringslivet och deras sätt att utnyttja den här typen av transporter är det också någonting som har varit föremål för ett antal debatter här i kammaren. Man måste se till att få ett tydligt beställaransvar där den som utnyttjar den här typen av transporter också straffas när regelverket inte följs. Regeringen gjorde ett försök att skärpa beställaransvaret i juli 2018, men det höll inte i en juridisk prövning. Där friades i stället de misstänkta.

Det är ju pengarna som styr i slutändan. Det är därför vi har den situation vi har. Om näringslivet står inför valet att betala kanske 90–100 kronor milen för en transport som inte följer regelverket eller att betala 200–250 kronor milen för en transport där åkeriet faktiskt betalar både skatter och avgifter samt ger förarna rimliga arbetsvillkor och en lön de kan leva på väljer näringslivet inte den dyrare transporten. Man väljer den som är billig och blundar för alla konsekvenser runt omkring.

Nu pratar vi om droger, som finns med i bilden, men det finns ju också mycket annat i detta, som smuggling av vapen och narkotika. Det här hänger ju samman. Jag har haft diskussioner med finansministern, med Damberg och med Tomas Eneroth. Det är flera olika departement inblandade i detta, och jag känner att man inte får något övergripande grepp för att komma åt problemet. Jag hoppas innerligt att finansminister Magdalena Andersson i sin nya roll kan driva på det här så att vi får någon ordning till slut.

Jag får också passa på att tacka för debatten, för det här är väl sannolikt sista gången som vi två debatterar.

Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S):

Fru talman! Jag tycker att det är bra med alla de åtgärder som regeringen har vidtagit för att öka säkerheten på våra vägar och förbättra arbetsvillkoren för dem som arbetar på våra vägar. Det är precis som Thomas Morell säger: Det handlar om åtgärder som har vidtagits på mitt område och inom Justitiedepartementet – på Morgan Johanssons område – samt om infrastrukturfrågor, som är Tomas Eneroths område. Här finns ett samlat ansvar, men vi jobbar alla tre för att på olika sätt stärka säkerheten på vägarna.

Regeringen kommer såklart att fortsätta det arbetet med full kraft. Det är viktigt både att det är säkert och tryggt på våra vägar och att det finns möjlighet för svenska lastbilschaufförer att ha ett tryggt arbete med sjysta arbetsvillkor. Då måste vi komma till rätta med de avarter som vi ser i dag, när människor får arbeta under helt orimliga arbetsvillkor som förutsätter att de manipulerar färdskrivaren och när de har sådana arbetstider att de använder droger för att orka med.

Detta är ett helt orimligt förfarande, och de företag som anlitar åkerier som har förare anställda på dessa arbetsvillkor har ett mycket stort ansvar som de behöver ta. Precis som Thomas Morell talar om handlar det såklart om pengar. Mot detta ska ställas alla de exempel som Thomas Morell har tagit upp med personer som har förlorat nära och kära i en trafikolycka på grund av att en förare har varit påverkad.

Här behöver vi från regeringens sida fortsätta att arbeta stenhårt, men det svenska näringslivet måste också ta ansvar för arbetsvillkoren för de

förare som man anställer. Det är bara så vi kan få trygghet på våra vägar och sjösta arbetsvillkor för svenska förare.

Prot. 2021/22:20
22 oktober

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

Svar på
interpellationer

§ 8 Svar på interpellation 2021/22:34 om felaktigheter i samband med Pisa 2018

Anf. 15 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru talman! Christian Carlsson har ställt ett antal frågor till mig. Jag kommer att besvara dem i turordning.

Christian Carlsson har frågat mig varför jag valde att inte tillsätta en oberoende granskning av genomförandet och kunskapsresultaten i Pisa efter de första varningarna på Utbildningsdepartementet den 4 december 2019.

Skolverket publicerade rapporten om Pisa 2018 den 3 december 2019. Utbildningsdepartementet fick tillgång till rapporten samma dag som den publicerades, och då började arbetet med att gå igenom rapporten. I ett kort och snabbt framtaget internt arbetsmaterial gjordes bland annat bedömningen att exkluderingsgraden var för hög givet den invandring som varit året eller åren upp till att Pisa genomfördes våren 2018 men att de övergripande slutsatserna som drogs om resultaten i läsförståelse kvarstod.

Såväl Skolverket, som är ansvarigt för Pisastudiens genomförande i Sverige, som OECD, som leder och organiserar Pisa, har både vid publiceringen av Skolverkets rapport och därefter stått fast vid att Pisa 2018 genomfördes i enlighet med gällande riktlinjer och att det inte fanns skäl att ifrågasätta resultatet. Jag har trots detta ställt frågor om exkluderingsgraden till Skolverket, som har varit tydligt med att resultaten är tillförlitliga. Den information och de svar Skolverket gav gjorde sammantaget att jag då inte såg behov av att vidta ytterligare åtgärder.

Däremot tyckte jag att det var positivt att Skolverket gav OECD i uppdrag att se över den svenska Pisastudien när det i juni 2020 framkom miss-tankar i medier om att elever felaktigt exkluderats. OECD är en organisation med god kompetens att granska den svenska Pisastudien. Eftersom det var Skolverket som var uppdragsgivare förekom ingen kommunikation om rapporten mellan regeringen och OECD, varken under eller efter genomförandet.

När OECD presenterade sin rapport hade Riksrevisionen inlett en granskning om Pisa 2018, vilken regeringen ville invänta innan några ytterligare åtgärder eventuellt vidtogs. Regeringen kan dock i efterhand konstatera att de felaktigheter som trots allt förekom i OECD:s rapport borde ha uppmärksammats av Skolverket och regeringen.

Christian Carlsson har också frågat varför jag inför Sveriges riksdag påstått att jag inte haft några uppgifter som skulle antyda att elever exkluderats på felaktiga grunder.

I mitt svar på en skriftlig fråga från en riksdagsledamot var min avsikt att besvara frågan om jag kände till att elever medvetet, och i strid med OECD:s regelverk, exkluderats från att göra Pisaprovet. När frågan besvarades hade jag inte några uppgifter om att elever medvetet, och i strid med OECD:s regelverk, exkluderats från att göra Pisaprovet. Såväl Skolverket

som OECD har hela tiden stått fast vid att Pisa 2018 genomförts i enlighet med gällande riktlinjer.

Christian Carlsson har vidare frågat på vilket sätt statsministern informerades om att för många elever hade exkluderats från att delta i Pisaundersökningen.

I Riksrevisionens granskning *Pisa-undersökningen 2018 – arbetet med att säkerställa ett tillförlitligt elevdeltagande* (RiR 2021:12) görs bedömningen att för många elever exkluderats i samband med Pisaundersökningen 2018. Riksrevisionens rapport publicerades den 29 april 2021, och jag informerade statsministern muntligt om rapportens innehåll i anslutning till det.

Interpellanten har slutligen frågat på vilket sätt regeringen avser att gå vidare med Riksrevisionens rekommendationer till regeringen i RiR 2021:12.

Fru talman! Regeringen har nyligen beslutat om en skrivelse om vilka åtgärder som regeringen avser att vidta med anledning av Riksrevisionens granskning (2021/22:39). Skrivelsen kommer inom kort att överlämnas till riksdagen. Utöver detta har regeringen den 6 maj 2021 gett Skolverket i uppdrag att förstärka sina insatser för att säkerställa ett högt deltagande i enlighet med OECD:s gällande riktlinjer i Pisa 2022.

Anf. 16 CHRISTIAN CARLSSON (KD):

Fru talman! För många elever undantogs felaktigt från Pisaundersökningen 2018. Det handlade om barn med utländsk bakgrund och bristande språkkunskaper men även om elever med funktionsnedsättningar och elever som var frånvarande vid provtillfället. Kunskapsbristerna i Sverige har därför varit större än vad utbildningsminister Anna Ekström och regeringen tidigare har gett sken av.

På Utbildningsdepartementet fanns redan i december 2019 uppgifter från regeringens egna tjänstemän om att för många elever exkluderats. Utbildningsministern kände till detta, men trots varningarna gjorde alltså inte regeringen tillräckligt för att följa upp de misstänka felen. Riksrevisionen har ju riktat skarp kritik mot regeringen för detta.

Men inte nog med det – i ett skriftligt svar till riksdagen den 9 juli 2020 svarade utbildningsministern att hon inte haft några uppgifter som skulle antyda att elever exkluderats på felaktiga grunder och därför inte har haft några skäl att ifrågasätta den officiella statistiken. Det är detta som gör Pisaskandalen så allvarlig.

Fru talman! Varför påstod utbildningsministern att hon inte haft några uppgifter som skulle antyda att elever exkluderats på felaktiga grunder? Vi har ju tidigare hört utbildningsminister Anna Ekström säga att hon inte medvetet ljugit för riksdagen, men oavsett om ministern har ljugit medvetet eller av misstag har hon farit med osanning. Frågan löd: Kände ministern till att elever medvetet, och i strid med OECD:s regelverk, exkluderats från att göra Pisaprovet? Ministern svarade ordagrant att hon inte haft några uppgifter som skulle antyda att elever exkluderats på felaktiga grunder. Men detta var inte sant. Det var ju precis sådana uppgifter som ministern försetts med av sina egna tjänstemän i den interna promemorian från december 2019.

Om ministern menade något annat än vad hon svarade borde hon i stället ha svarat som hon menade. Att inte göra det duger inte, för Sveriges riksdag måste kunna lita på att det som statsråden svarar är sant och inte falskt. Hur ska svenska folket annars kunna ha förtroende för sin regering?

Prot. 2021/22:20
22 oktober

Svar på
interpellationer

Anf. 17 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru talman! Jag vill börja med att påpeka att när Christian Carlsson säger att det skulle vara påvisat att kunskapsbristerna i svensk skola är större än vad regeringen har sagt är det en spekuliation från Christian Carlssons sida. Det som Riksrevisionen säger i sin granskning kan man lite uttrycka som att det finns frågetecken kring hur exkluderingarna har skett. Riksrevisionen riktar också kritik mot Skolverket för att Skolverket, enligt Riksrevisionen, inte tillräckligt väl har följt upp hur exkluderingarna gick till ute på skolorna.

Jag vill också klart och tydligt markera att när Pisaundersökningens resultat lades fram i december stod det klart för alla och envar att exkluderingarna var höga. Exkluderingarna i Pisa 2018 sticker ut. De har ökat jämfört med tidigare Pisaundersökningar. De sticker också ut som en hög exkluderingssiffra i jämförelse med andra internationella undersökningar. Om vi nu kan konstatera att alla såg att exkluderingssiffrorna var höga när resultatet av Pisaundersökningen presenterades, betyder det att de var för höga?

I den promemoria som jag beställde så fort tjänstemännen på departementet såg att exkluderingsgraden var hög skrev de tjänstemän som snabbt tog fram ett underlag till mig – nu ska jag läsa innantill så att det blir alldeles rätt – att exkluderingsgraden var för hög givet den invandring som varit åren fram till att Pisa genomfördes 2018, men att de övergripande slutsatserna som drogs av resultaten i läsförståelse kvarstod.

Det är värt att komma ihåg att under hela den här perioden har det om och om igen framförts att även om exkluderingsgraden skulle ha varit för hög finns det inte anledning att ifrågasätta de förbättrade resultaten jämfört med Pisa 2012 i de slutsatser som drogs redan när Pisaundersökningen presenterades.

Min slutsats och den analys som måste göras på grundval av de internationella undersökningarna och de svenska registerdata som finns är därför att kunskapsresultaten i svensk skola har bottnat och är på väg uppåt. Och det är en bild som stöds av de olika internationella undersökningarna men också av våra svenska registerdata.

Jag vill passa på att lägga till att Pisaundersökningen, som vi här diskuterar, genomförs av den internationella organisationen OECD. OECD är också den organisation som har satt upp regelverket för Pisa. För mig och för regeringen är det en självklarhet att vi ska kunna lita på våra internationella undersökningar. Vi ska kunna lita på Pisa.

Regelverket som OECD har satt upp ska följas. Regeringen har därför gett Skolverket i uppdrag att säkerställa ett högt deltagande i nästa Pisaundersökning, som vi kommer att få presenterad om ett tag.

Anf. 18 CHRISTIAN CARLSSON (KD):

Fru talman! Regeringen presenterade ju Pisa 2018 som en stor framgång. Jag tror att man beskrev det som en glädjens dag, men det fanns inte stöd för detta med anledning av de felaktigheter som förekom. Mot bak-

grund av det menar jag att kunskapsbristerna har varit större än vad regeringen faktiskt har gett sken av.

Fru talman! Vi har fått höra att utbildningsministern ska ha följt upp de misstänkta felaktigheterna i samband med Pisa 2018 i samtal med Skolverket och att regeringen då fått betryggande svar. Men om regeringen verkligen menade allvar med att man ville veta sanningen om kunskapsresultaten borde väl ministern ändå ha uppmärksammat Skolverket på regeringens eget pm, där det konstaterades att en för hög andel av eleverna exkluderats. Så ska tydligen inte ha skett.

När riksdagens utbildningsutskott frågade ut Skolverkets generaldirektör Peter Fredriksson svarade han att utbildningsministern aldrig delgav Skolverket regeringens pm med beräkningar som visade att för många elever exkluderats och att det kunde ha påverkat Sveriges Pisaresultat. Ministern ska inte ens ha informerat generaldirektören om att regeringen satt på egna beräkningar som tydde på felaktigheter. Regeringen gjorde alltså inte tillräckligt för att följa upp de misstänkta felaktigheterna, och det är också vad Riksrevisionen har slagit fast.

Fru talman! Skolverket misslyckades med genomförandet av Pisa 2018. I och med att regeringen inte gick till botten med de misstänkta felaktigheterna mörkades kunskapsbristerna. Utbildningsministern har dessutom, medvetet eller omedvetet, ljugit för riksdagen. Felaktigheterna i samband med Pisa 2018 är en skolpolitisk skandal.

Statsminister Stefan Löfven, som är ansvarig för den här regeringen, har kallat kritiken på grund av Pisaskandalen för befärd. Han har till och med bett dem som varit kritiska att inte vara så sura. Med tanke på tonläget från Sveriges statsminister undrar man ju vad statsminister Stefan Löfven själv känt till om Pisaskandalen. På vilket sätt informerades han om att för många elever exkluderats från att delta i Pisaundersökningen? Utbildningsministern har nu svarat att hon informerade statsministern om Riksrevisionens rapport när den publicerades den 29 april 2021. Men, fru talman, den rapporten kan ju statsministern knappast ha missat, för det var ju den som fick Pisaskandalen att brisera i nationella medier.

Den stora frågan kvarstår: Hade statsministern dessförinnan tagit del av regeringens pm, som visade att för många elever exkluderats och att det kunde ha påverkat Sveriges Pisaresultat?

Anf. 19 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru talman! Jag ska gärna informera Christian Carlsson om hur arbetet på ett departement går till.

För mig som ansvarigt statsråd och för alla som tar del av en stor internationell undersökning är det viktigt att den genomförs på ett korrekt sätt och att vi kan lita på resultatet. Och, fru talman, Pisaundersökningen är stor och viktig.

När jag får ta del av den typen av undersökningar får jag regelmässigt olika former av underhandspromemorior från mina tjänstemän. I det här fallet hade jag själv bett om att få en underhandspromemoria som skulle titta just på exkluderingsgraden, eftersom den onekligen var hög. Det framstod ju som uppenbart vid en första anblick på Pisaundersökningen.

När jag sedan fick ta del av det snabbt framtagna underlaget från tjänstemännen använde jag det på precis samma sätt som jag alltid använder sådana underlag och lade det till grund för mitt agerande. Med anledning av uppgifterna i promemorian ställde jag upprepade frågor till generaldirektören för Skolverket, och även i andra sammanhang undersökte jag den här saken. Det var också frågor som generaldirektören, enligt vad jag har fått berättat för mig, berättade för utbildningsutskottet att han hade fått från mig vid flera tillfällen under våren 2020.

Den promemoria som det görs en stor affär av här är en alldeles sedvanlig underlagshandling som används i det löpande arbetet och som inte tas fram för att publiceras eller skickas vidare. Innan vi på departementen lämnar ut promemorior av det här slaget och gör dem offentliga gör vi en noggrann kvalitetssäkring, som den här promemorian inte hade varit föremål för. Jag använde den, precis på det sätt som jag alltid gör med promemorior, som underlag för mitt agerande.

Christian Carlsson påstår att det i promemorian hävdas att detta kunde ha påverkat Sveriges Pisaresultat. En av de saker som står i svart på vitt i den promemoria som jag fick del av kvällen efter redovisningen av Pisaundersökningen är att de övergripande slutsatserna som drogs av resultaten i läsförståelse kvarstod. Det var en väldigt viktig upplysning i den promemorian och en upplysning som, trots att den fanns med, gjorde det viktigt för mig att gå vidare och också titta på exkluderingsgraden. Den var hög. Var den för hög, som det antydde i promemorian? Där fick jag, enligt min bedömning, bra och klargörande svar från Skolverket.

Jag kan också konstatera att de svar jag fick från Skolverket om exkluderingsgraden var väldigt lika de svar som Skolverket publicerade på sin hemsida och som Skolverket också delgav utskottet vid sina flertaliga besök i utskottet om den här frågan.

Anf. 20 CHRISTIAN CARLSSON (KD):

Fru talman! Det råder ingen tvekan om att utbildningsministern har ställt frågor till Skolverkets generaldirektör. Det generaldirektören menar är att utbildningsministern inte delgav promemorian eller att man informerade om att man hade egna beräkningar som tydde på felaktigheter.

Jag får tacka utbildningsminister Anna Ekström för svaren. Genom att regeringen inte följt upp de misstänkta felen på ett tillräckligt sätt, trots varningar från de egna tjänstemännen, har kunskapsbristerna i svensk skola mörkats. Det är en skolpolitisk skandal, men framför allt är det ett svek mot de elever som i dag hamnar efter och inte får möjlighet att lyckas i skolan.

Riksrevisionen har inte bara riktat hård kritik mot regeringen och Skolverket för hanteringen av Pisa 2018 utan rekommenderar även i sin granskningsrapport att regeringen agerar för att säkerställa att inte för många elever exkluderas nästa gång som Pisaundersökningen ska genomföras.

Det var därför jag frågade: På vilket sätt avser regeringen att gå vidare med Riksrevisionens rekommendationer? Jag får tacka utbildningsministern för svaren så här långt. Vi får tyvärr anledning att återkomma till Sveriges siffertrixande i internationella kunskapsmätningar som Pisa och även Pirls.

Jag ser mer fram emot fortsatta diskussioner om hur vi tillsammans kan förbättra svensk skola. Men så länge vi har en regering som inte söker sanningen om de bristande kunskapsresultaten kommer vi inte heller att klara av att återupprätta kunskapsskolan.

Anf. 21 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S):

Fru talman! Det råder ingen tvekan om att Pisaundersökningen och de andra internationella undersökningarna är viktiga för att vi ska kunna göra rätt bedömningar om tillståndet i svensk skola.

Det råder heller ingen tvekan om att Pisaundersökningarna ska genomföras enligt de regelverk som OECD har fastställt eller att de övriga internationella undersökningarna ska följa de regelverk som de lyder under.

Regeringen har agerat för att säkerställa att Skolverket inför nästa Pisaundersökning ska arbeta hårt för att säkra ett högt deltagande i Pisa. Jag utgår från att Skolverket kommer att följa det uppdraget på det sätt som Skolverket ska.

Fru talman! Jag vill också markera att Christian Carlsson fortsätter att använda sig av uttryck i form av "siffertrixande" och "mörka". Jag vill påminna Christian Carlsson om att det inte finns något fog för den typen av anklagelser.

I den riksrevisionsrapport som togs fram finns det inget stöd för att det har skett ett siffertrixande eller mörkande. Tvärtom har Riksrevisionen inför utbildningsutskottet klart och tydligt sagt att Riksrevisionen inte har anledning att se att de fel som har begåtts har begåtts avsiktligt.

När det gäller felen pekar Riksrevisionen framför allt på det handhavande som har skett ute på de deltagande skolorna. Det handhavandet är väldigt långt från att regeringen skulle siffertrixa eller mörka.

Jag får tacka Christian Carlsson för det stora intresset för de svenska kunskapsresultaten. Jag vill också försäkra Christian Carlsson att när det gäller elever i behov av stöd eller elever som behöver olika insatser litar vi på helt andra instrument än Pisaundersökningen för att säkerställa att de ska få det stöd de behöver.

Tack för interpellationen, och tack för intresset för Sveriges kunskapsresultat!

Interpellationsdebatten var härmed avslutad.

§ 9 Bordläggning

Följande dokument anmälades och bordlades:

Skrivelse

2021/22:31 Riksrevisionens rapport om hållbart företagande och styrning av de statligt ägda bolagen

EU-dokument

COM(2021) 634 Förslag till Europaparlamentets och rådets beslut om ett Europaår för ungdomar 2022

Följande interpellationer hade framställts:

den 21 oktober

2021/22:69 Miljökrav vid fordonsbesiktning

av *Jens Holm* (V)

till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:70 Kraftledningen genom Småland och Blekinge

av *Anders Åkesson* (C)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:71 De höga bränslepriserna

av *Thomas Morell* (SD)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:72 Yttrandefrihet för försvarsmaktsanställda

av *Roger Richthoff* (SD)

till försvarsminister Peter Hultqvist (S)

§ 11 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 21 oktober

2021/22:229 Säkerhetspolisens kontroll av ordningsvakter

av *Linda Westerlund Snecker* (V)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2021/22:230 Elnätet och undantag från ränteavdragsbegränsningsreglerna

av *Larry Söder* (KD)

till finansminister Magdalena Andersson (S)

2021/22:231 Ökningen av ungdomsrån i Linköping

av *Jonas Andersson* i Lingham (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:232 Försvårat byggande av trygghetsbostäder

av *Jakob Forssmed* (KD)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2021/22:233 Ett erkännande av folkmordet seyfo i Osmanska riket 1915

av *Robert Halef* (KD)

till utrikesminister Ann Linde (S)

2021/22:234 Preskriptionstiden för hedersbrott

av *Ann-Sofie Alm* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:235 Cyberattacker

av *Jimmy Ståhl* (SD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2021/22:236 Cyberattacker mot företag

av *Jimmy Ståhl* (SD)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2021/22:237 Nationellt ansvar för strandstädningen

av *Ann-Sofie Alm* (M)

till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

2021/22:238 Ökat antal internetrelaterade sexuella övergrepp på barn

av *Ann-Sofie Alm* (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:239 Utbyggnaden av publika laddstolpar

av *Thomas Morell* (SD)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2021/22:240 Enhetliga regler för kontaktförbud i hela landet

av *Katja Nyberg* (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2021/22:241 Nationell samordning för tryggheten runt Väneren och Göta älv

av *Ann-Sofie Alm* (M)

till miljö- och klimatminister Per Bolund (MP)

§ 12 Kammaren åtskildes kl. 10.04.

Sammanträdet leddes av tredje vice talmannen.

Vid protokollet

LENA LINDBÄCK

/Olof Pilo

§ 1	Avsägelse.....	1
§ 2	Anmälan om ersättare.....	1
§ 3	Anmälan om kompletteringsval.....	1
§ 4	Anmälan om faktapromemorior	1
§ 5	Anmälan om granskningsrapport	2
§ 6	Svar på interpellationerna 2020/21:903 och 904 om det svenska skattetrycket.....	2
	Anf. 1 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	2
	Anf. 2 JAN ERICSON (M)	3
	Anf. 3 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	4
	Anf. 4 JAN ERICSON (M)	5
	Anf. 5 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	6
	Anf. 6 JAN ERICSON (M)	7
	Anf. 7 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	7
§ 7	Svar på interpellation 2021/22:26 om Tullverkets kontroller av yrkesförare	8
	Anf. 8 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S).....	8
	Anf. 9 THOMAS MORELL (SD).....	9
	Anf. 10 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	9
	Anf. 11 THOMAS MORELL (SD).....	10
	Anf. 12 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	11
	Anf. 13 THOMAS MORELL (SD).....	12
	Anf. 14 Finansminister MAGDALENA ANDERSSON (S)	12
§ 8	Svar på interpellation 2021/22:34 om felaktigheter i samband med Pisa 2018.....	13
	Anf. 15 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S).....	13
	Anf. 16 CHRISTIAN CARLSSON (KD)	14
	Anf. 17 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S).....	15
	Anf. 18 CHRISTIAN CARLSSON (KD)	15
	Anf. 19 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S).....	16
	Anf. 20 CHRISTIAN CARLSSON (KD)	17
	Anf. 21 Utbildningsminister ANNA EKSTRÖM (S).....	18
§ 9	Bordläggning.....	18
§ 10	Anmälan om interpellationer.....	19
§ 11	Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	19
§ 12	Kammaren åtskildes kl. 10.04.....	20